

တၢ်ကဆဲးကဆိအလုၢ်အလၢ်

နဒီသဒၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်လၢတၢ်လီၤပျံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢ COVID-19 သ့ဝဲဒၣ်ခိဖျိတၢ်မၤလၢထီၣ်ပျံၤထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ကဆဲးကဆိအလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးအခၢၣ်စးတဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးအဂ့ၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး COVID-19, လၢအဟံၣ်ဃုာ်တၢ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်ဖိၣ်ဂၢၢ်ဃာ်အတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနတၢ်မၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤဟဲအိၣ်သကိးအတၢ်ကဆဲးကဆိအလုၢ်အလၢ်

နကဘၣ်န့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤဟဲအိၣ်သကိးတၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဖိတဖၣ်မၤအလီၢ်ကမၤဝဲဒၣ်တၢ်ကဆဲးကဆိအလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤလၢအဟံၣ်ဃုာ်တၢ်သ့ကဆိစ့တဖၣ်ဒီးဆးပုၣ်ဒီးထံလၢအစ့ၤကတၢ်အစဲးကိး၂၀ခဲအံၤခဲအံၤဒီးထွါဃုထီအီၤဒီးစးခိထွါစ့တခါတက့ၢ်.

စ့တဖၣ်ကဘၣ်သ့ကဆိအသး-

- တချုးအိၣ်အိၣ်တၢ်ဒီးအိၣ်အိၣ်တၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ
- ဖဲကူးဒီးကဆဲးဝံၤအလီၢ်ခံ
- ဖဲထီၣ်တၢ်ဟးလီၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ,ဒီး
- ဖဲဆီတလဲတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးဖဲဖိၣ်တၢ်အမဲာ်ဖဲခိၣ်လၢတၢ်အိၣ်သးအိၣ်လၢအဘၣ်အဒီးတၢ်အဃူးအဃာ်န့ၣ်လီၤ

နကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးဒူးစ့လၢအအိၣ်ဒီးသံးအစီလၢအစ့ၤကတၢ်အိၣ်ဒီးအဲးသနီ ၆၀မုးကယၤမ့တမ့ၢ် ၇၀မုးကယၤ အဲးစိဖရိၣ်ဖိနီၣ်ဒ်လၢအမၤတၢ်ဖိတဖၣ်သ့စ့အတၢ်မၤတၢ်မၤအီၤတသ့တန့ၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဆဲကဆၢအလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤလိာ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤဟဲအိၣ်သကိးတဖၣ်လၢတၢ်က-

- ကးဘၢအတၢ်ကူးဒီးတၢ်ကဆဲတဖၣ်ဃုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အစုန့ၣ်ခံအဒွဲပူၤတကပၤမ့တမ့ၢ်ထံးရှုၣ်(တဘၣ်ထူပျဲတၢ်ဘၣ်)
- ဟးဆဲးတၢ်ထိးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အမဲာ်သၣ်,အမဲာ်ချံတဖၣ်,နါစ့ၤဒီးကိာ်ပူၤ
- စူးကွံာ်ထံးရှုၣ်တဖၣ်ဒီးစံကရဲးအကူၢ်လၢတဖၣ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်အဒၤလၢအခိၣ်ကးဘၢအသးအပူၤ
- သ့ကဆၢစုတဖၣ်တချုဒီးဖဲအိစံကရဲးဝံၤအလီၢ်ခံ
- သ့ကဆၢဒီးမၤသံတၢ်အဃူးအဃၢ်လၢတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢတၢ်သူအိၣ်ဝံၤတဖၣ်
- သ့ကဆၢနီၢ်ခိၣ်,ခိၣ်သူဒီးမဲာ်သၣ်အဆူၣ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်နီၢ်နီၢ်ကိးနံၤဒဲးဒီး
- တဘၣ်မၤနီၢ်ခိၣ်အတၢ်ထိးဘၣ်အိၣ်ဘူးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်အဒိဒ်သိးတၢ်ဟံးစုကွၢ်မဲာ်တဖၣ်

လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဆဲကဆၢအလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤအဂီၢ်-

- တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးနပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဖဲမၤအိၣ်ထီၣ်ဖိလစံာ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဒိသဒၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကံတၢ်ချ့အတၢ်ရၤလီၤအသးဒီးတဲဘၣ်ဖိလစံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိနဲၣ်ယုၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်သ့ကဆၢစုလၢအကျိၤအကျဲဘၣ်ဖဲတချုးန့ၣ်လီၤဒီးဟးထီၣ်လၢတၢ်လီၤလၢပုၤသူအိၣ်အါတခါအတၢ်အကါဒိၣ်အဂ့ၢ်
- ဒူးနဲၣ်ဖျါ [ဖိးစတၢ်တဖၣ်](#) လၢအဒူးနဲၣ်မ့ၢ်တၢ်ကသ့ကဆၢစုအကျဲဘၣ်ဘၣ်ဒီးထွါဃုထီစုတဖၣ်ဒီးတၢ်သူကသံၣ်ဒီးဒူးစု,ဒီး
- ဒူးသ့ၣ်ညါပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်ကဆဲကဆၢအလုၢ်အလၢ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မုၢ်လၢ်ဟံအိၣ်ဖဲသ့ၣ်တၢ်လီၤလၢပုၤသူသကိးအိၣ်အါတဖၣ်(မၤကဆၢကွံာ်တၢ်လီၤလၢန့ၣ်တ့ၢ်အိၣ်,ဟံလီၤတၢ်ကမ့ၢ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်အဒၤလၢတၢ်ဟံလီၤဃာ်အိၣ်အပူၤ,ဟးဆဲးတၢ်ဟံလီၤပီးလီၤဒ်သိးလီၤတဲစိလၢတၢ်အိၣ်အိၣ်တၢ်အလီၢ်အမဲာ်ဖဲခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.)

နကြားကွပ်ဟုတ်ဒီးသမံသမိးကဒါတၢ်မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်ကဆဲးကဆိအလုၢ်အလၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲအီၤဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဆဲးကဆိပီးလီၤလီၢ်ကျဲတဖၣ်

နကဘၣ်မၤလီၤတၢ်တၢ်ကဆဲးကဆိပီးလီၤလီၢ်ကျဲတဖၣ်အိၣ်လၢလၢလီၣ်လီၣ်,တၢ်မၤန့ၣ်သူအီၤသ့ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤဒီးပူၤဖျဲးဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကသူအီၤန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်သမံသမိးမ့ၢ်နကလိၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်သ့ကဆဲးကဆိပီးလီၤလီၢ်ကျဲတဖၣ်,တၢ်ဆီတလဲကူကၤအဒါးတဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်အီၤတၢ်အလီၢ်အကျဲဆူညါဒါန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်မၤလီၤတၢ်တၢ်သ့ကဆိပီးလီၤလီၢ်ကျဲလၢအဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါတခါအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်လီၢ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်သူဝဲဒၣ်မ့ၢ်လၢအကမၤတၢ်ကဆဲးကဆိ အလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်သ့ကဆိပီးလီၤလီၢ်ကျဲတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်စ့ၤကိၢ်,တၢ်လီၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဃာ်ကသံၣ်ဒီးဒူးထွါစုတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤဃာ်အီၤလၢတၢ်န့ၣ်လီၤဒီးတၢ်ဟးထီၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သူတၢ်စွဲလၢတၢ်သ့ကဆိအလီၢ်အကျဲအဒိဒ်သိးတၢ်ဟးလီၢ်အစးခိ,ဆးပုၣ်,ထံဒီးစးခိထွါစုကဘၣ်အိၣ်လၢလၢလီၣ်လီၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဆါတံၢ်တၢ်လီၢ်ကျဲလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအနီၢ်ဂံၢ်နီၢ်ဒူးအဂီၢ်,ဆိကမိၣ်ထီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိအနီၢ်ဂံၢ်လၢတၢ်မၤအပူၤ,တၢ်မၤအဆါကတီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဒီးဖဲတၢ်ကဘၣ်မၤန့ၣ်သူအီၤအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်,ဟံၣ်ဃာ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလၢ်လၢ်က့ၤကဒါဆူတၢ်မၤအလီၢ်ဖဲတၢ်မၤစ့ၤလီၤနီၢ်ဂံၢ်တစိၢ်တလီၢ်တခါဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

ဖဲမၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်အီၤတၢ်အလီၢ်မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢတၢ်သူသကိးအီၤအသီတခါအခါ,တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကမၤစၢၤနီၢ်ခိအတၢ်အိၣ်စီၤစ့ၤန့ၣ်,မၤလီၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်လဲၤသူအီၤတုၤ,အိၣ်ဒီးပီးလီၤအလၢအပျဲၤ(အဒိဒ်ထံအီၤ,တၢ်ကမ့ၢ်အဒါ) ဒီးတၢ်လီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိ သဒါဃာ်အီၤ

လၢတၢ်ကံစီတဖၣ်,တၢ်အဘၣ်အဘၣ်သီတဖၣ်ဒီးတၢ်လီပျံတဖၣ်န့ၣ်လီ. ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ပဲတရီတဖၣ်မ့တမ့ၢ်မၤဘၣ်လိာ်ကလံၤအစဲးလၢကလံၤအတၢ်န့ၣ် လီၤဟးထီၣ်လၢတၢ် လီၤလၢတၢ်သူသကိးအီၤကအိၣ်အဂီၢ်ဒီးမ့ၢ်သ့န့ၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်မ့တမ့ၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်သူကဒါကလံၤအိၣ်လၢတၢ်သူၣ်ထီၣ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ်

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ်,လဲၤဘၣ်ဆူ [တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ပူၤဖျဲးအီးစၢ်တြုလယါအဟံၣ်ယဲၤဘျးစဲ](#)